

1. Поняття держави / Петришин О.В., Погребняк С.П., Смородинський В.С. та ін. Теорія держави і права: підручник. Харків: «Право», 2015. С. 51–54
2. Дубровская И.М. Из истории идей украинской государственности. Українська державність: становлення, досвід, проблеми. Харків, 2010
3. Греченко В.А. До питання про сутність поняття «державність». Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2002. Вип. 20. С. 244–249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2002_20_53.

Оборнев Д. В.

здобувач вищої освіти 1 курсу
юридичного факультету

Жадяєв Д. В.

кандидат філософських наук, доцент
кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

**УКРАЇНА ЯК ПРАВОВА ДЕРЖАВА: СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

Дві революції, які відбулися в Україні (2005 та 2014 років), довели наявність в її політичній та правовій системі, які в інституційному вигляді набули статусу сімулякра. Зокрема однією з таких є поняття правова держава. Як відомо, правова держава характеризується передусім народовладдям, верховенством права, відповідальністю держави перед суспільством, справедливим правосуддям, наявністю незалежних засобів масової інформації. Вищезазначені цілі були проголошені у Конституції України 1996 року, але практика засвідчила їх ілюзорність, здатність викривлювати правосвідомість громадян, відволікаючи їх увагу від реального стану справ на задекларовані гасла. Аналіз причин цього явища становить важливий науковий та практичний інтерес.

Проголошення принципу верховенства права, який полягає у пріоритеті прав людини перед правом будь-яких спільнот (народу, держави, нації), у службовій ролі держави перед громадянським суспільством не зміг гарантувати його реалізацію в її поточній діяльності, щодо визнання головним обов'язком держави забезпечення прав і свобод людини, держава відповідає перед людиною за свою діяльність, які вводили в оману більшість громадян щодо дійсного стану справ у країні.

Цьому становищу сприяла правотворча та правозастосовна практика більшості державних органів України: від парламенту, уряду, міністерств та

відомств – до судів як головних інституцій, які повинні здійснювати захист прав громадян від їх порушень з боку держави. Серед вад діяльності Верховної Ради також можна назвати дуже низьку якість, відсутність правової визначеності, що у тлумаченні європейського суду з прав людини становить необхідну властивість правових законів. При цьому ніякої відповідальності за ці недоліки у своїй роботі парламентарі не несуть, що порушує принцип відповідальності держави перед суспільством.

В Україні правова система давно розбалансована і останніми роками, перебуває у стані глибокої кризи. Причин такого стану цієї системи декілька.

По-перше, це політичні причини, коли з кожною демократичною зміною персоналій у сфері державної влади та управління (усіх трьох гілок і президентів) відбуваються перманентні зміни (іноді радикальні) в правовому полі.

По-друге, це правовий нігілізм, нехтування приписами Конституції України як Основного закону, якому мають відповідати всі інші закони і підзаконні акти.

Досвід розвинутих країн світу беззаперечно доводить, що важливим чинником/умовою сталого, прогнозованого і надійного функціонування правової системи держави є:

- високий рівень правової культури і правової свідомості більшості громадян, включно з представниками управлінської еліти держави;
- високий рівень моральної/професійної відповідальності політичних, управлінських, правничих/юридичних кадрів за результати своєї діяльності;
- належний рівень підготовки та розстановки управлінських кадрів та правників, які забезпечують функціонування правової системи держави.

Слід наголосити на тому, що формування, правової держави – це складний і тривалий процес. Конституція, проголосивши Україну соціальною, правовою державою, закріпила не стільки реальний, скільки бажаний стан держави, що констатується в її преамбулі. Для того щоб побудувати в Україні правову державу, треба передусім, щоб ті вимоги, які становлять її зміст, а це: забезпечення принципу верховенства права, захист і гарантування основних прав, свобод людини і громадянина, поділ влади. Були реально втілені в життя.

В Україні на конституційному рівні потрібно закріпити модель правової організації життя людини і суспільства, відповідно до якої весь державний і суспільний механізм буде спрямований на здійснення і захист прав і свобод людини, забезпечення незалежності та неупередженості суддів, налагодження безперервної та ефективної роботи законотворчих органів, реалізація на практиці принципу стримування й противаги у системі державних органів, здійснення громадського контролю за діяльністю владних структур.

Не менш важливим для формування правової держави в Україні є

проведення заходів з популяризації правової освіти серед громадян, забезпечення їх знаннями про права, свободи, юридичні обов'язки, уміння їх правильно реалізовувати.

1. Виступ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Ніни Карпачової під час представлення Щорічної доповіді про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні у Верховній Раді України 7 лютого 2012 року.

2. Колодій А. Концепція громадського суспільства: проблема узгодженості теоретичних підходів та емпіричних моделей.

3. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. Посібник для студентів вищ. навч. закладів. К.: Генеза, 1997. 400с

4. Тимченко С.М. Громадянське суспільство і правова держава в Україні.

Подворчан А. З.

старший викладач кафедри
українознавства та іноземних мов
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МОВА ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Сучасне суспільство використовує усне і писемне мовлення щодня. За допомогою мови дитина пізнає навколишній світ, вчиться формулювати та висловлювати думки, виражати почуття та емоції. Мова, окрім базових функцій (комунікативної, номінативної, гносеологічної, когнітивної, емотивної, експресивної та інших) може виступати й потужним об'єднуючим націєтворчим чинником.

Щодо питання взаємозв'язку нації й мови, то дотепер не існує загальноприйнятого тлумачення поняття «нації». Як вважає науковець Г. Касьянов, воно включає мовні, культурні, територіальні, економічні, соціальні, соціально-психологічні й політичні характеристики. Перевага певної ознаки для тієї чи іншої нації залежить від конкретних умов становлення цієї нації, історичної ситуації тощо [1, с. 41].

Українська мова в історії формування і становлення української нації відіграла вагомий роль.

Загальновідомо, що в історії української літературної мови виділяють стару літературну мову і нову. В юридичних документах, полемічній, художній конфесійній та науковій літературі використовувалася стара українська літературна мова (XIV-XVIII ст.) [2, с. 664]. Деякий час ця мова виконувала функцію державної. Українська мова, яку традиційно називають руською, у Великому князівстві Литовському використовувалася в судочинстві, законодавстві, князівських канцеляріях, приватному листуванні.